

κώλος

κώλος, ο, ουσ. [<μσν. κώλος <αρχ. επίθ. κώλον (ενν. έντερον)]. **1.** οι γλουτοί, τα πισινά, τα κωλομέρια, τα κωλομάγουλα: «όπως περνούσε από δίπλα της, της έδωσε μια τσιμπιά στον κώλο». **2.** ο πρωκτός: «όταν είμαι δυσκοίλιος, με πονάει ο κώλος μου». **3.** τα νώτα: «του γύρισε τον κώλο του κι έφυγε». **4.** άνθρωπος εντελώς ανάξιος λόγου, εντελώς ασήμαντος, τιποτένιος: «δε θέλω να 'χω πάρε δώσε με κάτι κώλους σαν και σένα». **5.** απευθύνεται και με υποτιμητική ή υβριστική διάθεση: «ναι, ρε κώλε, κάτι μας είπες τώρα! || έλα δω, ρε κώλε, γιατί με κατηγορήσες;». **6.** το πίσω μέρος του παντελονιού που εφάπτεται στους γλουτούς: «πήγαινε ν' αλλάξεις παντελόني, γιατί αυτό που φοράς, τρύπησε ο κώλος του». **7.** άνθρωπος με πρόσωπο άσχημο ή όμορφο, ανάλογα με τη σεξουαλική διάθεση εκείνου που το λέει: «ήταν άσχημος σαν κώλος», λέει ένας συνηθισμένος άνθρωπος, γιατί στο νου του ο κώλος είναι το σημείο αποβολής των ακαθαρσιών, των περιττωμάτων του ανθρώπινου οργανισμού, ενώ ένας σοδομιστής που ο κώλος είναι το σημείο εκτόνωσης, ικανοποίησης της σεξουαλικής του ορμής, θα πει: «ήταν όμορφος σαν κώλος». Στη δεύτερη περίπτωση η φρ. συνοδεύεται από χειρονομία με τα δάχτυλα του χεριού ενωμένα στις άκρες τους να έρχονται στα χείλη και, μόλις δεχτούν ένα ρουφηχτό και ηχηρό φιλί, το χέρι να τινάζεται μπροστά και λίγο προς τα πάνω και τα δάχτυλα να ανοίγουν ελευθερώνοντας την παλάμη. **8.** για το άτομο που έχει αδικαιολόγητη υπεροπτική συμπεριφορά και επιδεικνύει προσποιητή ανδρεία, λέγονται και οι παρακάτω φράσεις: *μαγκιά, κλανιά, εξάτμιση και κώλος επεισόδιο / μαγκιά, κλανιά, εξάτμιση και κώλος κουβαρίστρα / μαγκιά, κλανιά, εξάτμιση και κώλος υποβρύχιο / μαγκιά, κλανιά, εξάτμιση και κώλος φιλιστρίνι.* Από τα παιδιά της δεκαετίας του 1950 και λιγότερο του 1960 άκουγα που απαγγείλαν χάριν αστεϊσμού στην παρέα ή εν χορώ το παρακάτω ποιηματάκι: *ο Γιώργος (ή όποιο άλλο όνομα) το καλό παιδί και τ' άξιο παλικάρι, γαιδάρου κώλο φίλησε και πήρε ένα δεκάρι, και το δεκάρι το 'δωσε και πήρε μια κουτάλα και πήγε στον απόπατο να φάει φασουλάδα.* (Ακολουθούν 262 φρ.)

- *αγκάθια έχει ο κώλος σου;* βλ. λ. [αγκάθι](#).

- *αγκάθια έχει ο κώλος του,* βλ. λ. [αγκάθι](#).

- *αν βαστάει ο κώλος σου, έλα ή αν σου βαστάει ο κώλος έλα, αν τολμάς, αν έχεις το θάρρος, έλα να αναμετρηθούμε δυναμικά, έλα να μαλώσουμε*

- *αν δε βρέξεις τον κώλο σου, δεν πιάνεις ψάρια ή αν δε βρέξεις τον κώλο σου, δεν τρως ψάρια, χωρίς κόπο και προσπάθεια δεν μπορείς να αποκτήσεις κάτι καλό, δεν μπορείς να έχεις κάποιο όφελος: «πρέπει να κοπιάσεις πολύ για ν' αποκτήσεις τα καλά που ονειρεύεσαι, γιατί είναι γνωστό πως στη ζωή, αν δε βρέξεις τον κώλο σου, δεν πιάνεις ψάρια». Συνών. *αν δε βρέξεις τα πόδια σου, δεν πιάνεις ψάρια ή αν δε βρέξεις τα πόδια σου, δεν τρως ψάρια / αν δεν ιδρώσει ο κώλος σου, δεν τελειώνει η δουλειά.**

- *αν δεν ιδρώσει ο κώλος σου, δε βγαίνει δουλειά,* βλ. λ. [δουλειά](#).

- *αν έχεις κώλο, έλα,* βλ. φρ. *αν βαστάει ο κώλος σου, έλα*

- *αν κρατάει ο κώλος σου, έλα ή αν σου κρατάει ο κώλος, έλα,* βλ. φρ. *αν βαστάει ο κώλος σου, έλα*

- *άναψε ο κώλος μου, α.* βρίσκομαι για πολλή ώρα καθισμένος στην ίδια θέση: «άντε, ρε παιδιά, πάμε και καμιά βόλτα, γιατί άναψε ο κώλος μου να κάθομαι τόσες ώρες σ' αυτή την καρέκλα!». **β.** κινούμαι ασταμάτητα για να διεκπεραιώσω επείγουσες δουλειές ή υποθέσεις: «άναψε ο κώλος μου να τρέχω απ' το πρωί από γραφείο σε γραφείο για να μαζέψω όλες τις υπογραφές». βλ. και φρ. *πήρε ο κώλος μου φωτιά*

- *άνοιξε ο κώλος μου, α.* έχω μεγάλη τύχη, μου έρχονται όλα πολύ ευνοϊκά: «απ' τη μέρα που γνώρισα αυτή τη γυναίκα, άνοιξε ο κώλος μου». **β.** κερδίζω ασταμάτητα σε χαρτοπαίγνιο: «απ' τη στιγμή που κάθισε αυτός ο τύπος δίπλα μου, μου 'φερε τόσο γούρι, που άνοιξε ο κώλος μου»

- *άνοιξε ο κώλος μου σαν γαρίφαλο,* βλ. φρ. *άνοιξε ο κώλος μου σαν τριαντάφυλλο*

- *άνοιξε ο κώλος μου σαν τριαντάφυλλο,* εξουθενώθηκα από την κούραση, από την προσπάθεια που κατέβαλα:

«μια στιγμή να καθίσω λιγάκι, γιατί άνοιξε ο κώλος μου σαν τριαντάφυλλο απ' τη μετακόμιση»·

- *απ' τον κώλο ως το μουνί ή απ' το μουνί ως τον κώλο*, έκφραση με την οποία θέλουμε να χαρακτηρίσουμε μια πάρα πολύ μικρή, κοντινή απόσταση: «το σπίτι μου απ' το σημείο που βρισκόμαστε είναι απ' τον κώλο ως το μουνί και θα πάρουμε ταξί!». Πρβλ.: *απ' τη ζωή ως το θάνατο είν' ένα μονοπάτι κι από τον κώλο ως το μουνί δυο δάχτυλα και κάτι*·

- *άσ' αυτά του κώλου!* ειρωνική αμφισβήτηση ή απόρριψη των προτάσεων κάποιου, γιατί θεωρούμε πως μας λέει ψέματα ή γιατί αντιλαμβανόμαστε πως επιδιώκει να μας ξεγελάσει: «αν μου δανείσεις σήμερα ένα εκατομμύριο, σε δυο μέρες θα σου το επιστρέψω διπλό. -Άσ' αυτά του κώλου!». Συνών. *άσ' αυτά τα σάπια(!)*·

- *άσπρος κώλος, μαύρος κώλος, στον πόρο θα φανεί*, βλ. λ. [πόρος](#)·

- *αυτά που κρατάς, θα στα βάλω στον κώλο σου* (ενν. συνήθως τα λεφτά), βλ. φρ. *αυτά που κρατάς, θα στα χώσω στον κώλο σου*·

- *αυτά που κρατάς, θα στα χώσω στον κώλο σου* (ενν. συνήθως τα λεφτά), **α.** ειρωνική ή επιθετική έκφραση σε κάποιον που επιδιώκει να μας προκαλέσει ή να μας υποβαθμίσει επιδεικνύοντάς μας τα λεφτά του. **β.** λέγεται ειρωνικά ή αδιάφορα και στην περίπτωση που, για να μας εκφοβίσει κάποιος, επισείει μπροστά μας κάποια δημόσια έγγραφα·

- *αυτά που κρατάς, να τα βάλεις στον κώλο σου* (ενν. συνήθως τα λεφτά), βλ. φρ. *αυτά που κρατάς, να τα χώσεις στον κώλο σου*·

- *αυτά που κρατάς, να τα χώσεις στον κώλο σου*, **α.** ειρωνική ή επιθετική έκφραση σε κάποιον που προσπαθεί να μας δωροδοκήσει με κάποιο χρηματικό ποσό, με κάποια λεφτά. **β.** απαξιωτική έκφραση για απαράδεκτα μικρό ποσό που μας δίνεται για κάποια δουλειά ή εκδούλευση. **γ.** λέγεται ειρωνικά ή αδιάφορα και στην περίπτωση που, για να μας εκφοβίσει κάποιος, επισείει μπροστά μας κάποια δημόσια έγγραφα·

- *αυτή η δουλειά θέλει κώλο*, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- *αυτό που κρατάς, θα στο βάλω στον κώλο σου*, βλ. φρ. *αυτό που κρατάς, θα στο χώσω στον κώλο σου*·

- *αυτό που κρατάς, θα στο χώσω στον κώλο σου*, **α.** επιθετική έκφραση με την οποία αντιμετωπίζουμε κάποιον που, μας απειλεί με μαχαίρι ή πιστόλι. **β.** λέγεται ειρωνικά ή αδιάφορα και στην περίπτωση που, για να μας εκφοβίσει κάποιος, επισείει μπροστά μας κάποιο δημόσιο έγγραφο·

- *βάζει κρέας στον κώλο του*, βλ. λ. [κρέας](#)·

- *βάζει τσιτσι στον κώλο του*, βλ. λ. [τσιτσι](#)·

- *βάζω κώλο*, στοιχηματίζω με απόλυτη σιγουριά: «εγώ βάζω κώλο πως θα γίνουν τα πράγματα έτσι όπως σας τα λέω». Από το ότι είναι πολύ οδυνηρό, ιδίως πολύ υποτιμητικό για έναν άντρα, να αφήσει να χρησιμοποιήσουν τον κώλο του όπως οι άλλοι θέλουν·

- *βάλ' το στον κώλο σου!* ειρωνική απάντηση ή απάντηση αδιαφορίας στην ερώτηση κάποιου τι να κάνει κάποιον πράγμα που του δώσαμε, από τη στιγμή που του είναι άχρηστο, ή από τη στιγμή που του το δώσαμε σε χρόνο που πα δεν το χρειάζεται. Συνών. *βάλ' το εκεί που ξέρεις!* / *βάλ' το κλύσμα!* / *βάλ' το στη σαλαμούρα!* / *βάλ' το στον πάγο!* / *κάν' το κλύσμα(!)*·

- *βγάζει φωτιές απ' τον κώλο του ή βγάζει απ' τον κώλο του φωτιές*, βλ. λ. [φωτιά](#)·

- *βγάζει φωτιές ο κώλος του ή βγάζει ο κώλος του φωτιές*, βλ. λ. [φωτιά](#)·

- *βγήκαν τα σκατά να κοροϊδέψουν τον κώλο*, βλ. λ. [σκατά](#)·

- βελόνες έχει ο κώλος σου; βλ. λ. [βελόνα](#).
- βελόνες έχει ο κώλος του, βλ. λ. [βελόνα](#).
- βλέπει κι ο κώλος του, βλ. συνηθέστ. έχει και στον κώλο μάτια·
- βλέπω του κώλου μου την τρύπα, βασανίζομαι, υποφέρω, τυραννιέμαι πάρα πολύ: «κάθε μέρα βλέπω του κώλου μου την τρύπα για να τα βγάλω πέρα». Συνών. βλέπω τη Δευτέρα Παρουσία / βλέπω την κηδεία μου / βλέπω την κόλαση / βλέπω το διάβολό μου / βλέπω το μνήμα μου / βλέπω τον άγγελό μου· βλ. και φρ. είδα του κώλου μου την τρύπα·
- βρακί δεν έχει ο κώλος μας, λουλούδια θέλει η σκούφια μας, βλ. λ. [βρακί](#).
- βρακί δεν έχει ο κώλος μας, λουλούδια θέλει ο πούτσος μας, βλ. λ. [βρακί](#).
- βρήκε μπόλικη μυτζήθρα ο γύφτος κι άλειψε και στον κώλο του, βλ. λ. [γύφτος](#).
- γάιδαρος γκαρίζει; Κώλος του πονεί, έκφραση αδιαφορίας προς το άτομο που μας πληροφορεί για τις απειλές που εκτοξεύει κάποιος εναντίον μας, και έχει την έννοια πως δεν μπορεί να μας κάνει τίποτα: «ο τάδε λέει πως, αν σε συναντήσει, θα σε σπάσει στο ξύλο. -Γάιδαρος γκαρίζει; Κώλος του πονεί»·
- γαμώ τον κώλο μου! έκφραση αγανακτισμένου ή εκνευρισμένου ατόμου. Συνήθως η φρ. κλείνει πάλι με το γαμώ: «γαμώ τον κώλο μου γαμώ, όλα τα στραβά σε μένα θα τύχουν!». Για συνών. βλ. φρ. γαμώ τα καντήλια μου! λ. γαμώ·
- γαμώ τον κώλο σου! ή σου γαμώ τον κώλο! **α.** επιθετική έκφραση εναντίον κάποιου που είναι ενοχλητικός, που μας δημιουργεί προβλήματα: «γιατί ρε, γαμώ τον κώλο σου, ασχολείσαι συνέχεια με μένα! || σου γαμώ τον κώλο αν ξαναφύγεις απ' τη δουλειά χωρίς να πάρεις άδεια!». **β.** εκστομίζεται και ως βρισιά. Η φρ. πιο αραιά από ό,τι η αμέσως πιο πάνω, κλείνει πάλι με το γαμώ. Για συνών. βλ. φρ. γαμώ τα καντήλια σου ή σου γαμώ τα καντήλια! λ. γαμώ·
- για να σφίγγουν οι κώλοι ή για να σφίξουν οι κώλοι, λέγεται στην περίπτωση που κάποια ενέργεια γίνεται για εκφοβισμό: «κάθε τόσο βάζει δεξιά αριστερά τις φωνές για να σφίγγουν οι κώλοι»·
- για της ορφανής τον κώλο έχει ο Θεός μεγάλο ψώλο, βλ. λ. [Θεός](#).
- γίναμε κώλος, μαλώσαμε άγρια, ανταλλάξαμε βίαια χτυπήματα, σκληρά λόγια ή απειλές: «πιάσαμε κουβέντα για τα πολιτικά και γίναμε κώλος»·
- γλείφω κώλο. **α.** έκφραση με την οποία θέλουμε να γίνουμε πιστευτοί σε αυτό που λέμε: «γλείφω κώλο, αν δεν είναι τα πράγματα έτσι όπως τα λέω. **β.** επιθυμώ να αποκτήσω κάτι πάρα πολύ: «γλείφω κώλο για να πάρω κι εγώ ένα τέτοιο αυτοκίνητο». Από το ότι είναι πολύ οδυνηρό ή μειωτικό σε κάποιον να γλείφει τον κώλο κάποιου·
- γλείφω κώλους, ταπεινώνομαι σε διάφορους για να πετύχω κάτι: «τον τελευταίο καιρό γλείφω κώλους για να διορίσω το γιο μου στο δημόσιο». Από το ότι είναι πολύ οδυνηρό ή μειωτικό σε κάποιον να γλείφει διάφορους κώλους·
- γλυκός ο ύπνος το πρωί, γυμνός ο κώλος τη Λαμπρή, βλ. λ. [ύπνος](#).
- γυναίκα δίχως κώλο, λιμάνι δίχως μόλο, βλ. λ. [γυναίκα](#).
- γυναίκα οπού περπατεί και τον κώλο της κουνεί, έχε την χωρίς τιμή, βλ. λ. [γυναίκα](#).
- δε γαμιέσαι ν' ασπρίσει ο κώλος σου! ή δεν πα(ς) να γαμηθείς ν' ασπρίσει ο κώλος σου! βλ. λ. [γαμιέμαι](#).

- δεν αγαπάει παρά τον κώλο του, βλ. φρ. κοιτάζει μόνο τον κώλο του·
- δεν αδειάζω να ξύσω τον κώλο μου, **α.** είμαι πολύ απασχολημένος: «δεν μπορώ ν' ασχοληθώ μαζί σου, γιατί δεν αδειάζω να ξύσω τον κώλο μου». **β.** έχω συνεχή δουλειά: «έχω ένα μικρό σούπερ μάρκετ και κάθε Σάββατο δεν αδειάζω να ξύσω τον κώλο μου». Συνών. *δεν αδειάζω να ξύσω τ' αρχίδια μου / δεν αδειάζω να ξύσω τ' αφτί μου / δεν αδειάζω να ξύσω τη μύτη μου·*
- δεν έχει βρακί στον κώλο του, βλ. λ. [βρακί](#)·
- δεν έχει εμπιστοσύνη ούτε στον κώλο του, βλ. λ. [εμπιστοσύνη](#)·
- δεν έχει κώλο για κάθισμα, είναι πολύ δραστήριος, είναι ακίνητος: «δεν μπορεί να μείνει μια στιγμή ήσυχος, γιατί δεν έχει κώλο για κάθισμα, κι όλο με κάτι θέλει να καταγίνεται»·
- δεν έχει να βάλει βρακί στον κώλο του ή δεν έχει να φορέσει βρακί στον κώλο του, βλ. λ. [βρακί](#)·
- δεν κάθεται στον κώλο του, είναι πολύ εργατικός, πολύ δραστήριος: «απ' το πρωί που θα ξυπνήσει μέχρι να βραδιάσει, δεν κάθεται στον κώλο του»·
- δεν πρόλαβα να ξύσω τον κώλο μου, σε πολύ γρήγορο χρονικό διάστημα, σχεδόν αστραπιαία: «δεν πρόλαβα να ξύσω τον κώλο μου κι αυτός μου την κοπάνησε». Συνών. *δεν πρόλαβα να ξύσω τ' αρχίδια μου / δεν πρόλαβα να ξύσω τ' αφτί μου / δεν πρόλαβα να ξύσω τη μύτη μου·*
- δεν προλαβαίνω να ξύσω τον κώλο μου, **α.** είμαι πολύ απασχολημένος: «μου 'φεραν να ελέγξω όλα τα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης και δεν προλαβαίνω να ξύσω τον κώλο μου». **β.** έχω πολλή και συνεχή δουλειά: «είχα τόση δουλειά σήμερα, που δεν προλάβαινα να ξύσω τον κώλο μου». Συνών. *δεν προλαβαίνω να ξύσω τ' αρχίδια μου / δεν προλαβαίνω να ξύσω τ' αφτί μου / δεν προλαβαίνω να ξύσω τη μύτη μου·*
- δεν του βαστάει ο κώλος! δεν έχει το θάρρος, τη δύναμη να αναμετρηθεί με κάποιον: «μην τον ακούς που λέει πως, αν τον συναντήσει, θα τον δείρει, γιατί δεν του βαστάει ο κώλος!»·
- δίνω κώλο, επιθυμώ τόσο πολύ να πετύχω ή να αποκτήσω κάτι, που μπορώ να κάνω και πράγματα μειωτικά για τον εαυτό μου: «δίνω κώλο για μια θέση στο δημόσιο || δίνω κώλο για ν' αποκτήσω κι εγώ ένα τέτοιο αυτοκίνητο». Συνήθως της φρ. προτάσσεται το *μωρέ*·
- δουλειά του κώλου ή του κώλου δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#)·
- δυο κώλοι σ' ένα βρακί δε χωράνε, βλ. συνηθέστ. *δυο κεφάλια σε μια σκούφια δε χωράνε*, βλ. λ. κεφάλι·
- έβγαλε ο κώλος μου κάλο (ενν. από το καθιστό), δεν κάνω τίποτα, τεμπελιάζω ασύστολα: «τον τελευταίο καιρό έχω τέτοια σπαρίλα, που έβγαλε ο κώλος μου κάλο»·
- έβγαλε ο κώλος μου κάλο ή έβγαλε κάλο ο κώλος μου (ενν. από το καθιστό, από το κάθισμα, από την καρέκλα), **α.** κάθομαι για πολλή ώρα στην ίδια θέση και αρχίζω να νιώθω δυσφορία: «πάμε να περπατήσουμε λίγο, γιατί έβγαλε ο κώλος μου κάλο όλη τη μέρα καθισμένος πίσω απ' το γραφείο». **β.** (για μαθητές, σπουδαστές) για μεγάλο χρονικό διάστημα διαβάζω πολύ εντατικά (δηλ. δε σηκώνομαι από την καρέκλα μου για να μην καθυστερήσω λεπτό): «σ' ένα μήνα δίνει εξετάσεις κι έβγαλε ο κώλος του κάλο απ' το διάβασμα»·
- έβγαλε ο κώλος μου μαλλί ή έβγαλε μαλλί ο κώλος μου, απόκτησα μεγάλη πείρα στη ζωή μου: «είσαι πολύ μικρός για να με ξεγελάσεις, γιατί, εμένα που με βλέπεις, έβγαλε ο κώλος μου μαλλί τόσα χρόνια στην πιάτσα». Από το ότι το άτομο που έχει τρίχες (μαλλί) στον κώλο του, είναι και μεγάλο στην ηλικία, πράγμα που παραπέμπει στην πείρα που θα έχει αποκτήσει· βλ. και φρ. *μάλλιασε ο κώλος μου*·
- έγινα κώλος, λερώθηκα πάρα πολύ: «θέλησα να επιδιορθώσω τ' αυτοκίνητό μου κι έγινα κώλος με τα λάδια και τα γράσα». Από την εικόνα του ατόμου που τα έκανε απάνω του·

- έγινε κώλος, (για μηχανήματα) έπαθε μεγάλη ζημιά, καταστράφηκε: «έφαγε τέτοιο τράκο τ' αυτοκίνητο, που έγινε κώλος»·
- έγινε κώλος η δουλειά ή η δουλειά έγινε κώλος, βλ. λ. [δουλειά](#)·
- έγινε κώλος το πράμα ή το πράμα έγινε κώλος, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#)·
- έγινε ο κώλος μου σαν γαρίφαλο, βλ. φρ. άνοιξε ο κώλος μου σαν τριαντάφυλλο·
- έγινε ο κώλος μου σαν τριαντάφυλλο, βλ. φρ. άνοιξε ο κώλος μου σαν τριαντάφυλλο·
- έγινε ο κώλος μου σαν τάλιρο, βλ. λ. [τάλιρο](#)·
- έγινε σαν της μαϊμούς τον κώλο, βλ. λ. [μαϊμού](#)·
- έγινε σαν τον κώλο σου η δουλειά ή η δουλειά έγινε σαν τον κώλο σου, βλ. λ. [δουλειά](#)·
- εγώ από κώλο βγήκα; ή εμείς από κώλο βγήκαμε; **α.** έκφραση με την οποία εκφράζει κανείς το παράπονό του για απαξιωτική συμπεριφορά κάποιου ή κάποιων σε βάρος του, ή στην περίπτωση που το αποκλείουν χωρίς λόγο από μια διαδικασία, από μια ομαδική εκδήλωση ή και μοιρασιά: «γιατί, ρε παιδιά, να μην έρθω μαζί στην εκδρομή, εγώ από κώλο βγήκα; || εμείς από κώλο βγήκαμε, ρε παιδιά, και δε μου δίνεται και μένα κάτι απ' την μπάζα που κάναμε;». **β.** έκφραση με την οποία δικαιολογεί κανείς κάποια ενέργειά του με την έννοια γιατί να το κάνουν οι άλλοι και όχι κι εγώ ή δεν έχω κι εγώ τα ίδια δικαιώματα με τους άλλους(;): «γιατί να μην πάω κι εγώ εκδρομή, εμείς από κώλο βγήκαμε;». Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για το άτομό του. Συνών. *εγώ άνθρωπος δεν είμαι; ή εγώ δεν είμαι άνθρωπος; ή εμείς άνθρωποι (ανθρώποι) δεν είμαστε; ή εμείς δεν είμαστε άνθρωποι; (ανθρώποι) / εγώ στο πηγάδι κατούρησα; ή εμείς στο πηγάδι κατουρήσαμε; / εμένα μάνα δε μ' έκανε; ή εμάς μάνα δε μας έκανε; / εμένα μάνα δε με γέννησε; ή εμάς μάνα δε μας γέννησε(;)·*
- εδώ το καζάνι βράζει κι ο κώλος της μαϊμούς γιορτάζει, βλ. λ. [καζάνι](#)·
- είδα του κώλου μου την τρύπα, κινδύνεψα άμεσα, γλίτωσα από βέβαιο θάνατο: «κάναμε τέτοια τράκα, που είδα του κώλου μου την τρύπα». Συνών. *είδα τη Δευτέρα Παρουσία / είδα την κηδεία μου / είδα την κόλαση / είδα το διάβολό μου / είδα το μνήμα μου / είδα τον άγγελό μου* · βλ. και φρ. *βλέπω του κώλου μου την τρύπα*·
- είδε η μαϊμού τον κώλο της και φοβήθηκε, βλ. λ. [μαϊμού](#)·
- είμαι με το σκατό στον κώλο, βλ. λ. [σκατό](#)·
- είναι για τον κώλο μου πεσκέσι ή είναι του κώλου μου πεσκέσι, βλ. φρ. είναι για το διάβολο πεσκέσι, βλ. λ. [διάβολος](#)·
- είναι κώλος ακάθιστος, δεν μπορεί να μείνει για μεγάλο χρονικό διάστημα σε μια θέση, είναι αεικίνητος: «δεν μπορείς να τον περιορίσεις πουθενά αυτόν τον άνθρωπο, γιατί είναι κώλος ακάθιστος»·
- είναι κώλος και βρακί, τα άτομα για τα οποία γίνεται λόγος, είναι πάντα μαζί, είναι αχώριστοι, είναι στενά συνδεδεμένοι, είναι πολύ φίλοι: «απ' τη μέρα που γνωρίστηκαν είναι κώλος και βρακί»·
- είναι κώλος ξεβράκωτος, **α.** είναι πάρα πολύ φτωχός: «δεν τον θέλουν στην παρέα τους τα πλουσιόπαιδα, γιατί είναι κώλος ξεβράκωτος». **β.** λέει, διαδίδει ό,τι του εμπιστεύεται κάποιος, δεν μπορεί να κρατήσει μυστικό: «μην κάνεις το λάθος και του εμπιστευτείς κάποιο μυστικό, γιατί είναι κώλος ξεβράκωτος και θα το μάθουν οι πάντες»·
- είπαμε του λωλού να κλάσει κι έβγαλε τον κώλο του, βλ. λ. [κλάνω](#)·
- έκανα κώλο τη δουλειά ή έκανα σαν τον κώλο μου τη δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- έκανε (κι) η μύγα κώλο κι έχεσε τον κόσμο όλο, βλ. λ. [μύγα](#).
- έκανε ο κώλος μου πίου πίου, **α.** ένιωσα μεγάλη έκπληξη, ευχάριστη ή δυσάρεστη: «μόλις τον είδα να σηκώνει χέρι στον πατέρα του, έκανε ο κώλος μου πίου πίου || έκανε ο κώλος μου πίου πίου, μόλις τον είδα να οδηγεί τέτοια αυτοκινητάρα!». **β.** εκνευρίστηκα πάρα πολύ: «έκανε ο κώλος μου πίου πίου, μόλις τον είδα να βρίζει γέρο άνθρωπο και τον σακάτεψα στο ξύλο». **γ.** φοβήθηκα πάρα πολύ, τρομοκρατήθηκα: «μόλις τον είδα να 'ρχεται αγριεμένος καταπάνω μου, έκανε ο κώλος μου πίου πίου και το 'βαλα αμέσως στα πόδια».
- ένα βρακί δυο κώλους δε χωράει, βλ. συνηθέστ. δυο κεφάλια σε μια σκούφια δε χωράνε, λ. κεφάλι.
- έτσι να κάνει ο κώλος σου, έκφραση αγανακτισμένου ή εκνευρισμένου ατόμου λόγω του εκκωφαντικού ήχου της εξάτμισης μοτοσικλέτας ή αυτοκινήτου, και απευθύνεται στον κάτοχο του τροχοφόρου. Συνών. έτσι να κάνει η σούφρα σου.
- έφυγε με το σκατό στον κώλο, βλ. λ. [σκατό](#).
- έχει αγκάθια ο κώλος του, βλ. λ. [αγκάθι](#).
- έχει βελόνες ο κώλος του, βλ. λ. [βελόνα](#).
- έχει έναν κώλο να! είναι πολύ τυχερός: «δεν παίζει κανείς χαρτιά μαζί του, γιατί έχει ένα κώλο να και δεν αφήνει τον άλλο να πάρει ούτε χαρτωσιά». Συνοδεύεται από παράλληλη χειρονομία με τον αντίχειρα και το δείκτη του κάθε χεριού να έρχονται και να εφάπτονται στις άκρες τους σχηματίζοντας ένα κύκλο, θέλοντας με αυτό τον τρόπο να δείξουν το μέγεθος του ανοίγματος του κώλου.
- έχει έναν κώλο τέτοιο! βλ. φρ. έχει ένα κώλο να! Και στη φρ. αυτή, παρατηρείται η παραπάνω χειρονομία.
- έχει καρφιά ο κώλος του, βλ. λ. [καρφί](#).
- έχει σκουλήκια ο κώλος του, βλ. λ. [σκουλήκι](#).
- έχει και στον κώλο μάτια, αντιλαμβάνεται τα πάντα, δεν του ξεφεύγει τίποτα: «πού να ξεφύγεις απ' αυτόν! Αυτός έχει και στον κώλο μάτια!».
- έχει σκουλήκια ο κώλο του, βλ. λ. [σκουλήκι](#).
- έχεις κώλο; έχεις το θάρρος, τολμάς(:):«έχεις κώλο να τα βάλεις μαζί του;».
- έχω έν' αγγούρι στον κώλο, βλ. λ. [αγγούρι](#).
- έχω κώλο, **α.** έχω τύχη, είμαι τυχερός: «αν δεν είχα κώλο, θα σκοτωνόμουν μετά από τέτοια τράκα». **β.** έχω θάρρος, τολμώ: «μόνο αυτός έχει κώλο να τα βάλει μαζί του».
- έχω κώλο εγώ! απευθύνεται ειρωνικά ή κοροϊδευτικά σε κάποιον με την έννοια, έχω μυαλό. Συνοδεύεται πάντα με αλλεπάλληλα χτυπήματα του δείκτη στο μέρος του μυαλού.
- έχω τσιβί στον κώλο μου, βλ. λ. [τσιβί](#).
- η αξίνα θέλει κώλο και κομμάτι απ' άλλον κώλο, χειρονακτική εργασία που για να τη φέρει κάποιος σε πέρας πρέπει να καταβάλλει πολύ κόπο, πολλή κούραση, να υπερβάλλει τις δυνάμεις του: «μη μου λες ότι κουράζεσαι στο γραφείο σου και δες εμένα που δουλεύω στα χωράφια, γιατί η αξίνα θέλει κώλο και κομμάτι απ' άλλον κώλο».
- η δουλειά θέλει στρωμένο κώλο, βλ. λ. [δουλειά](#).

- ήρθε τ' αβγό στον κώλο του, βλ. λ. [αβγό](#).
- θα δούμε τον κώλο σου! ειρωνική έκφραση σε κάποιον που μας ειρωνεύεται για κάποια αποτυχία μας, με την έννοια να επιχείρηση την ίδια ή κάποια παρόμοια προσπάθεια για να δούμε αν θα μπορέσει να τα καταφέρει: «εγώ αυτό μπόρεσα να κάνω, αυτό έκανα. Όταν φτάσει και σένα η σειρά σου θα δούμε τον κώλο σου!». Πολλές φορές, μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το κι εσένα·
- θα σε βγάλω σβέρκο κώλο, βλ. λ. [σβέρκος](#).
- θα σε διώξω σβέρκο κώλο, βλ. λ. [σβέρκος](#).
- θα σε πετάξω σβέρκο κώλο, βλ. λ. [σβέρκος](#).
- θα σου ανοίξω τον κώλο, (απειλητικά ή προειδοποιητικά) θα σου επιβάλω τη σεξουαλική πράξη από πίσω και, κατ' επέκταση, θα σε τιμωρήσω σκληρά, παραδειγματικά: «αν ξαναπειράξεις την κόρη μου, θα σ' ανοίξω τον κώλο, να το ξέρεις»·
- θα σου βάλω κρέας στον κώλο, βλ. λ. [κρέας](#).
- θα σου βάλω τσιτσι στον κώλο, βλ. λ. [τσιτσι](#).
- θα σου κόψω τον κώλο, θα σε τιμωρήσω σκληρά, παραδειγματικά: «αν ξαναπείς κακό λόγο για μένα, θα σου κόψω τον κώλο || αν ξαναπατήσεις το πόδι σου σ' αυτό το μέρος, θα σου κόψω τον κώλο»·
- θα σου φύγει ο κώλος, **α.** θα νιώσεις πολύ μεγάλη ψυχική ή σωματική κούραση, θα εξουθενωθείς: «μην πας να δουλέψεις σ' αυτό το εργοστάσιο, γιατί θα σου φύγει ο κώλος». **β.** θα νιώσεις τέτοια έκπληξη, που δε θα μπορείς να αρθρώσεις κουβέντα: «αγόρασε μια αυτοκινητάρα, που αν τη δεις, θα σου φύγει ο κώλος». Συνών. θα σου φύγει το καφάσι / θα σου φύγει το κλαπέτο / θα σου φύγει ο πάτος·
- θα στα βάλω στον κώλο σου (ενν. τα λεφτά σου), βλ. φρ. θα στα χώσω στον κώλο σου·
- θα στα χώσω στον κώλο σου (ενν. τα λεφτά σου), απειλητική έκφραση σε κάποιον που επιμένει να μας δωροδοκήσει με κάποιο χρηματικό ποσό ή να μας επιδεικνύει τα λεφτά του: «πάρ' τα μπροστά απ' τα μάτια μου, γιατί θα στα χώσω στον κώλο σου»·
- θα στο βάλω στον κώλο σου (ενν. αυτό που κρατάς), βλ. φρ. θα στο χώσω στον κώλο σου (ενν. αυτό που κρατάς)·
- θα στο χώσω στον κώλο σου (ενν. αυτό που κρατάς) απειλητική έκφραση με την οποία αντιμετωπίζουμε κάποιον που μας απειλεί με μαχαίρι ή πιστόλι·
- θα σφίξουν κι άλλο οι κώλοι, η οικονομική κατάσταση προβλέπεται να επιδεινωθεί ακόμη περισσότερο: «με τη νέα κατάσταση που επικρατεί στην αγορά, θα σφίξουν κι άλλο οι κώλοι». Από την εικόνα του ατόμου που ο πρωκτός του είναι πολύ στενός, που είναι δυσκοίλιος, επειδή δεν έχει χρήματα να αγοράσει τροφή, οπότε δεν ενεργείται·
- θέλει κώλο, **α.** απαιτείται πολύ θάρρος, μεγάλη τόλμη: «θέλει κώλο για να τα βάλει κανείς μ' αυτόν τον άνθρωπο». **β.** απαιτείται πολύς κόπος: «θέλει κώλο αυτή η δουλειά για να την τελειώσεις»·
- θρέφει κώλο ή θρέφει κώλους, (ειρωνικά) δεν κάνει απολύτως τίποτα, τεμπελιάζει: «έχει έναν πλούσιο φίλο που τον χαρτζιλικώνει, κι αυτός θρέφει κώλο»·
- ίδρωσε ο κώλος μου, **α.** κουράστηκα υπερβολικά: «ίδρωσε ο κώλος μου μέχρι να τελειώσω τη δουλειά». **β.** κάθισα μεγάλο χρονικό διάστημα σε μια θέση: «θα κάνω μια βόλτα, γιατί ίδρωσε ο κώλος μου να κάθομαι στην καρέκλα»·

- *κάθομαι στον κώλο μου*, δεν επεμβαίνω, δεν ανακατεύομαι, μένω στη θέση μου: «όταν βλέπω τους άλλους να μαλώνουν, κάθομαι στον κώλο μου»·
- *κακό σπυρί στον κώλο σου*, βλ. λ. [σπυρί](#)·
- *κάν' τα μασούρι και βαλ' τα στον κώλο σου* (ενν. τα λεφτά σου), βλ. λ. [μασούρι](#)·
- *κάνει δουλειά του κώλου ή κάνει του κώλου δουλειά*, βλ. λ. [δουλειά](#)·
- *κάνει κώλο ή κάνει κώλους*, βλ. συνηθέστ. *θρέφει κώλο*·
- *κάνουν αλλαξιά τους κώλους τους*, βλ. συνηθέστ. *κάνουν αλλαξοκωλιά*, λ. *αλλαξοκωλιά*·
- *κάνω κώλο ή κάνω κώλους*, παχαίνω: «όλο το καλοκαίρι φαί και ύπνο έκανα κώλους»·
- *καρφιά έχει ο κώλος σου*; βλ. λ. [καρφί](#)·
- *καρφιά έχει ο κώλος του*, βλ. λ. [καρφί](#)·
- *κάτσε στον κώλο σου!* (απειλητικά ή συμβουλευτικά) μην επεμβαίνεις, μην ανακατεύεσαι, μην ενδιαφέρεσαι: «κάτσε στον κώλο σου, γιατί θα τις φας! || κάτσε στον κώλο σου, που στενοχωριέσαι τι θα κάνει αυτό το παλιοτόμαρο!». Συνήθως, άλλες φορές προτάσσεται και άλλες επιτάσσεται το *μωρέ ή το ρε*·
- *κοιτάζει τον κώλο του ή κοιτάζει μόνο τον κώλο του ή κοιτάζει όλο τον κώλο του*, είναι πολύ εγωιστής και ενδιαφέρεται μόνο για το προσωπικό του συμφέρον, για την προσωπική του ευχαρίστηση: «είναι άνθρωπος που δε νοιάζεται για κανέναν και πάντα κοιτάζει μόνο τον κώλο του»·
- *κοιτάζω τον κώλο μου*, ενδιαφέρομαι μόνο για το προσωπικό μου συμφέρον: «δε με ενδιαφέρουν τα κοινά, κοιτάζω τον κώλο μου και περνώ μια χαρά». Συνών. *κοιτάζω την κοιλιά μου / κοιτάζω την πάρτη μου / κοιτάζω το συμφέρον μου*·
- *κουνάει τον κώλο της*, βλ. συνηθέστ. *κουνάει την ουρά της*, λ. *ουρά*·
- *κουνάει τον κώλο του*, βλ. συνηθέστ. *κουνάει την ουρά του*, λ. *ουρά*·
- *κόψε τον κώλο σου!* δε με ενδιαφέρει, δε νοιάζομαι απολύτως τι θα κάνεις, για να βγεις από τη δύσκολη θέση που βρίσκεσαι ή για να πετύχεις κάτι: «αχ, Θεέ μου, με ποιο τρόπο θα μπορέσω να γλιτώσω τη φυλακή; -Κόψε τον κώλο σου! || πώς θα μπορέσω να μαζέψω τόσα λεφτά που μου ζητάς; -Κόψε τον κώλο σου!». Συνών. *κόψε το κεφάλι σου! / κόψε το λαιμό σου! / κόψε το σβέρκο σου(!)*·
- *κώλο κώλο ή κώλο με κώλο*, (για τσούγκρισμα αβγών) με το πλατύτερο μέρος τους: «τσουγκρίσαμε τ' αβγά μας κώλο με κώλο και μου το 'σπασε». Αντίθ. *μύτη μύτη ή μύτη με μύτη*·
- *κώλος κλασμένος, γιατρός χεσμένος*, αυτός που κλάνει, δεν έχει την ανάγκη γιατρού: «μην το μαλώνεις το παιδί που έκλασε, γιατί κώλος κλασμένος, γιατρός χεσμένος». Από το ότι, μετά από κάποια σοβαρή εγχείρηση, από τα πρώτα που ενδιαφέρεται ο θεράπωντας γιατρός του εγχειρισμένου είναι αν έκλασε, πράγμα που δείχνει πως ο οργανισμός άρχισε να επανέρχεται στην ομαλή λειτουργία του μετά από το σοκ της εγχείρησης·
- *κώλος που κλάνει, γιατρό δε ζητάει*, βλ. φρ. *κώλος κλασμένος, γιατρός χεσμένος*·
- *κώλος που κλάνει, γιατρός δε φτάνει*, βλ. φρ. *κώλος κλασμένος, γιατρός χεσμένος*·
- *κώλος που 'μαθε να κλάνει, εύκολα δεν ξεμαθαίνει*, οι κακές συνήθειες δεν αποβάλλονται εύκολα: «από μικρός έμαθε να βρίζει σαν λιμενεργάτης κι έχει ακόμα κοτζάμ άντρας το ίδιο χούι. -Κώλος που 'μαθε να κλάνει, εύκολα δεν ξεμαθαίνει»·

- *λόγια του κώλου*, βλ. λ. [λόγια](#).

- *μαγκιά, κλανιά, εξάτμιση και κώλος κουβαρίστρα ή μαγκιά κλανιά εξάτμιση και κώλος υποβρύχιο ή μαγκιά κλανιά εξάτμιση και κώλος φιλιστρίνι*, βλ. λ. [μαγκιά](#).

- *μακριά απ' τον κώλο μας σαράντα δεκανίκια*, ας γίνει οποιοδήποτε κακό, αρκεί να μη βλάψει εμάς: «ε ρε, πόσος κόσμος σκοτώνεται στο Ιράκ! -Μακριά απ' τον κώλο μας σαράντα δεκανίκια».

- *μακριά απ' τον κώλο μου*, δε θέλω να έχω καμιά ανάμειξη στην υπόθεση για την οποία γίνεται λόγος, γιατί υποπτεύομαι πως είναι παράνομη και πως θα έχω συνέπειες, αν αποκαλυφθεί: «εσείς κάντε ό,τι θέλετε, όσο για μένα, μακριά απ' τον κώλο μου».

- *μακριά απ' τον κώλο μου κι ας είν' και τόσο*, ευχετική έκφραση να μην υποστούμε έστω και κατ' ελάχιστον το κακό που αναφέρει κάποιος. Λέγεται με παράλληλη χειρονομία με τον αντίχειρα να δείχνει επάνω στο δείκτη μια πολύ μικρή έκταση. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *μωρέ*.

- *μακριά απ' τον κώλο μου κι ας μπει όπου θέλει*, ευχετική έκφραση να μην υποστούμε το κακό που αναφέρει κάποιος, αδιαφορώντας ποιος θα το υποστεί. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *μωρέ*.

- *μάλλιασε ο κώλος μου (ενν. από το να κάθεται)*, **α.** κάθομαι για πολλή ώρα στην ίδια θέση και αρχίζω να νιώθω δυσφορία: «πάμε να κάνουμε καμιά βόλτα, γιατί μάλλιασε ο κώλος μου να κάθομαι τόση ώρα σ' αυτό το μπαράκι». **β.** (για μαθητές, σπουδαστές) για μεγάλο χρονικό διάστημα διαβάζω πολύ εντατικά (δηλ. δε σηκώνομαι από την καρέκλα μου για να μη καθυστερήσω λεπτό): «σίγουρα θα πετύχω στο πανεπιστήμιο, γιατί όλο το καλοκαίρι μάλλιασε ο κώλος μου απ' το διάβασμα». βλ. και φρ. *έβγαλε ο κώλος μου μαλλί*.

- *μάστορας είναι και της κατσίκας ο κώλος που φτιάχνει τα κομπολόγια*, βλ. λ. [μάστορας](#).

- *με κώλο*; έκφραση απορίας ή δυσφορίας από άτομο που του προτείνουμε να αγοράσει κάτι, ενώ αυτό δεν έχει καθόλου χρήματα: «γιατί δεν αγοράζεις κι εσύ ένα αυτοκίνητο; -Με κώλο;». Συνήθως της φρ. προτάσσεται το *με τι*.

- *με τον κώλο μιλάμε!* μιλώ πολύ σοβαρά, σοβαρολογώ: «να πιστέψω πως θα με εξυπηρετήσεις; -Με τον κώλο μιλάμε!», δηλ. και βέβαια θα σε εξυπηρετήσω. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *μα τι τώρα*.

- *μετράω πόσες μύγες μπαίνουν στον γαΐδαρου τον κώλο*, βλ. λ. [μύγα](#).

- *μικρό κώλο δεν έδειρες, τρανό μη φοβερίζεις*, αν δε διαμορφώσουμε το χαρακτήρα του ανθρώπου από τη μικρή του ηλικία, δε θα μπορέσουμε όταν αυτός μεγαλώσει: «τώρα που έγινε ολόκληρος άντρας, δε θα μπορέσεις να το συμμαρφώσεις, γιατί μικρό κώλο δεν έδειρες, τρανό μη φοβερίζεις». Πρβλ.: *το ξύλο βγήκε απ' τον Παράδεισο*.

- *μίλα με κώλους ν' ακούσεις πορδές*, δε θα ακούσεις ποτέ καλό λόγο ή σωστή συμβουλή από άνθρωπο κακό ή από ανάξιο δάσκαλο: «μα είναι δυνατό να με συμβουλευεί να χωρίσω τη γυναίκα μου, επειδή πήγε σινεμά με τη φιλενάδα της! -Μίλα με κώλους ν' ακούσεις πορδές». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *εμ*. Συνών. *από στόμα κοράκου θ' ακούσεις κρα / μίλα με γαιδάρους να γροικάς πορδές*.

- *μιλάνε όλοι, μιλάνε κι οι κώλοι!* ειρωνική αμφισβήτηση στα λεγόμενα κάποιου που τον θεωρούμε εντελώς ανάξιο, εντελώς τιποτένιο.

- *μου βγαίνει ο κώλος*, **α.** κουράζομαι υπερβολικά, εξαντλούμαι από επίμονη εργασία ή προσπάθεια: «μου βγήκε ο κώλος μέχρι να τελειώσω αυτή τη δουλειά». **β.** ταλαιπωρούμαι, τυραννιέμαι: «κάθε μέρα μου βγαίνει ο κώλος για να τα φέρω βόλτα». Συνών. *μου βγαίνει η Παναγία / μου βγαίνει η πίστη / μου βγαίνει η ψυχή / μου βγαίνει ο Θεός / μου βγαίνει ο πάτος / μου βγαίνει ο Χριστός / μου βγαίνει το λάδι*.

- *μου βγαίνει ο κώλος απ' έξω (απ' όξω)*, κατακουράζομαι, καταταλαιπωρούμαι, κατατυραννιέμαι: «μου βγαίνει ο κώλος απ' έξω κάθε μέρα για να ταΐσω πέντε στόματα». Συνών. *μου βγαίνει η Παναγία ανάποδα / μου βγαίνει η*

πίστη ανάποδα / μου βγαίνει η ψυχή ανάποδα / μου βγαίνει ο Θεός ανάποδα / μου βγαίνει ο πάτος απ' έξω (απ' όξω) / μου βγαίνει ο Χριστός ανάποδα·

- μου γύρισε τον κώλο του, έπαψε να με συναναστρέφεται, με περιφρόνησε: «όσο ήμουν πλούσιος, έτρεχε σαν σκυλάκι από πίσω μου και τώρα, που ξέπεσα, μου γύρισε τον κώλο του»·

- μου μπήκε έν' αγγούρι στον κώλο, βλ. λ. [αγγούρι](#)·

- μου 'πεσε ο κώλος, ένιωσα πολύ μεγάλη ψυχική ή σωματική κούραση, εξουθενώθηκα: «μέχρι να κουβαλήσω το εμπόρευμα απ' το πεζοδρόμιο στην αποθήκη, μου 'πεσε ο κώλος»· βλ. και φρ. μου 'φυγε ο κώλος·

- μου πιάνουν τον κώλο, **α.** με εξαπατούν, με κοροϊδεύουν: «τον θεωρούσα αγαθό άνθρωπο, αλλά στο τέλος μου 'πιασε τον κώλο». **β.** με υποχρεώνουν να πληρώσω για αγορά ή διασκέδαση ποσό πολύ μεγαλύτερο από το κανονικό: «είχε ωραίο πρόγραμμα το μαγαζί, αλλά στο τέλος μου 'πιασαν τον κώλο»·

- μου 'ρθε τ' αβγό στον κώλο, βλ. λ. [αβγό](#)·

- μου 'φυγε ο κώλος, **α.** ένιωσα πολύ μεγάλη ψυχική ή σωματική κούραση, εξουθενώθηκα: «μου 'φυγε ο κώλος απ' τις συνεχείς εμπορικές αποτυχίες μου || μου 'φυγε ο κώλος μέχρι να τελειώσω τη μετακόμιση». **β.** ένιωσα πολύ μεγάλη έκπληξη, που δεν μπόρεσα να αρθρώσω λέξη: «μόλις τον είδα να περπατάει αγκαζέ με την τάδε ηθοποιό, μου 'φυγε ο κώλος». Συνών. μου 'φυγε το καφάσι / μου 'φυγε το κλαπέτο / μου 'φυγε ο πάτος·

- να, κάνει ο κώλος σου! βλ. φρ. να, κάνει το κωλαράκι σου(!) λ. κωλαράκι·

- να κόψεις τον κώλο σου! βλ. φρ. να πα(ς) να κόψεις τον κώλο σου(!)·

- να πα(ς) να κόψεις τον κώλο σου! δε με ενδιαφέρει με ποιο τρόπο ή ποια μέσα θα χρησιμοποιήσεις για να ικανοποιήσεις κάποια απαίτησή μου: «να πα(ς) να κόψεις τον κώλο σου, να μου φέρεις τα λεφτά που σου δάνεισα, γιατί μου χρειάζονται!». Συνών. να πα(ς) να κόψεις το κεφάλι σου! / να πα(ς) να κόψεις το λαιμό σου! / να πα(ς) να κόψεις το σβέρκο σου(!)· βλ. και φρ. κόψε τον κώλο σου(!)·

- να το βάλεις στον κώλο σου (ενν. το πράγμα που κρατάς), βλ. φρ. χώσ' το στον κώλο σου·

- να το χώσεις τον κώλο σου (ενν. το πράγμα που κρατάς) βλ. φρ. χώσ' το στον κώλο σου·

- ξύνει τον κώλο του, **α.** δεν κάνει τίποτα, χάνει τον καιρό του, τεμπελιάζει: «εμείς σκοτωνόμαστε στη δουλειά κι αυτός, αντί να μας βοηθήσει, μας βλέπει και ξύνει τον κώλο του». **β.** εκδηλώνεται, συμπεριφέρεται άπρεπα ή χωρίς σεβασμό στους παρόντες: «εμείς ήρθαμε να σε βοηθήσουμε κι εσύ, απ' την ώρα που μας είδες, ξύνεις τον κώλο σου». Συνών. ξύνει τ' αρχίδια του·

- ξύπνησε με τον κώλο στον ανήφορο, ξύπνησε πολύ κακόκεφος: «μην του μιλάς σήμερα, γιατί ξύπνησε με τον κώλο στον ανήφορο και σέρνει για καβγά». Από το ότι έχει παρατηρηθεί πως, όταν κάποιος ξυπνά κακόκεφος, παίρνει για ένα μικρό διάστημα μια στάση πάνω στο κρεβάτι του που μοιάζει κάπως με τη στάση που παίρνουν οι μωαμεθανοί όταν προσεύχονται και φαίνεται πως ο κώλος τους είναι πεταγμένος ψηλά. Συνών. ξύπνησε ανάποδα / ξύπνησε από λάθος πλευρά / ξύπνησε στο πλάι / ξύπνησε στραβά·

- ο καλός ο νοικοκύρης ανοίγει την πόρτα με τον κώλο, βλ. λ. [νοικοκύρης](#)·

- ο κώλος είναι το μουνί του μέλλοντος, έκφραση επιδοκιμασίας, όταν βλέπουμε να περνάει από μπροστά μας γυναίκα με πολύ ωραία οπίσθια·

- ο κώλος μας ο μάστορας βγάζει πορδές ματζόρε, λέγεται ειρωνικά για άτομο που έχει την εντύπωση πως μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα έγινε ειδήμων σε μια δουλειά ή σε μια τέχνη·

- ο κώλος σου πονάει; γιατί ενδιαφέρεσαι ή γιατί δυσανασχετείς(;): «ο τάδε αγόρασε καινούριο αυτοκίνητο. -Ο

κώλος σου πονάει;». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *γιατί, εσένα*. Συνών. *η κοιλιά σου πονάει(;)·*

- ο κώλος σου τσούζει; βλ. φρ. ο κώλος σου πονάει(;)·

- ο κώλος τ' αβγού, το πλατύτερο μέρος του αβγού: «ο κώλος τ' αβγού του μετά από τόσα τσουγκρίσματα, εξακολουθούσε να είναι άσπαστος»·

- ο κώλος της βελόνας, βλ. φρ. το μάτι της βελόνας, λ. βελόνα·

- ο μαθημένος κώλος και σε βασιλιά μπροστά κλάνει, ο ανάγωγος παντού και πάντα συμπεριφέρεται με τον ίδιο ανάγωγο τρόπο: «μη παρεξηγιέσαι που ρεύτηκε μπροστά σου, γιατί ο μαθημένος κώλος και σε βασιλιά μπροστά κλάνει»·

- ο ύπνος θρέφει μάγουλα και ξεβρακώνει κώλους ή ο ύπνος θρέφει μάγουλα και ξεγυμνώνει κώλους, βλ. λ. [ύπνος](#)·

- όλων οι κώλοι κλάνουνε, κι ο δικός μου μήτε πριτ, βλ. λ. [πριτ](#)·

- ό,τι φάμε, ό,τι πιούμε κι ό,τι αρπάξει ο κώλος μας, έκφραση υπέρμετρου φιλοτομαρισμού, που φανερώνει προσήλωση στις υλικές απολαύσεις, στην ικανοποίηση των σαρκικών επιθυμιών, ακόμη και με βιαστικές ενέργειες λόγω της μικρής διάρκειας της ζωής: «η ζωή είναι μικρή, γι' αυτό ό,τι φάμε, ό,τι πιούμε κι ό,τι αρπάξει ο κώλος μας». Πρβλ.: *στην παλιοζωή που ζούμε να τι θα κερδίσουμε, ό,τι φάμε, ό,τι πιούμε κι ό,τι θα γλεντήσουμε*. (Λαϊκό τραγούδι)·

- οι κώλοι που γαμούσαμε, γίνανε καπετάνιοι ή οι κώλοι που γαμούσαμε, γίναν' καπεταναίοι, λέγεται ειρωνικά ή υποτιμητικά για ανάξια ή τιποτένια άτομα, που προσπαθούν να φανούν ανώτεροι από εμάς ή που οι συγκυρίες της ζωής τους ανέδειξαν χωρίς να το αξίζουν: «όταν πρωτόρθαν στην πόλη μας μας, παρακαλούσαν για δουλειά, ύστερα μπλέχτηκαν με τα κόμματα και τώρα οι κώλοι που γαμούσαμε, γίναν' καπεταναίοι»·

- όποιος αφήνει το έργο του κι άλλες δουλειές γυρεύει, ο διάβολος στον κώλο του φασούλια μαγειρεύει, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- όποιος έχει πολύ βούτυρο, αλείφει και τον κώλο του, βλ. λ. [βούτυρο](#)·

- όποιος έχει πολύ πιπέρι, βάζει και στον κώλο του, βλ. λ. [πιπέρι](#)·

- όποιος κερδίζει στη στεριά και θάλασσα γυρεύει, ο διάβολος του κώλου του κουκιά του μαγειρεύει, βλ. λ. [θάλασσα](#)·

- όποιος μιλήσει και λαλήσει, γαιδάρου κώλο θα φιλήσει, βλ. λ. [γίδαρος](#)·

- όποιος πηδάει πολλά παλούκια, μπαίνει κι ένα στον κώλο του, βλ. λ. [παλούκι](#)·

- παίρνω κώλο, ενεργώ σεξουαλικά ως κολομπαράς: «μακριά τα παιδιά σας απ' αυτό το σκατόμουτρο, γιατί παίρνει κώλο»·

- παίρνω τον κώλο μου, ενεργοποιούμαι: «να τον δεις εσύ για πότε πήρε τον κώλο του κι άρχισε να δουλεύει, μόλις έμαθε πως θ' ανέθεταν σε άλλον τη δουλειά!»·

- παίρνω τον κώλο μου και φεύγω, (ειρωνικά) φεύγω ντροπιασμένος: «μόλις τον κατσάδιασαν, πήρε τον κώλο του κι έφυγε με σκυμμένο κεφάλι»·

- πάρε τον κώλο σου, **α.** παραμέρισε, κάθισε, κάνε λίγο πιο πέρα: «πάρε τον κώλο σου να καθίσω κι εγώ λιγάκι». **β.** κινήσου πιο γρήγορα, βιάσου: «άντε, πάρε τον κώλο σου, γιατί δε θα φτάσουμε ποτέ έτσι όπως πάμε»·

- *πάρε τον κώλο σου και πάμε*, προτροπή σε κάποιον για αναχώρηση, για αποχώρηση από κάποιο μέρος: «απ' ό,τι βλέπω δε μας σηκώνει το κλίμα, γι' αυτό πάρε τον κώλο σου και πάμε»·
- *πάω κώλο κώλο*, ενεργώ ύστερα από ώριμη σκέψη, γιατί σκέφτομαι τις συνέπειες σε περίπτωση αποτυχίας: «όποια δουλειά κι αν αναλάβω, πάω κώλο κώλο κι ως αργήσω και λίγο παραπάνω»·
- *πέντε κώλοι όλοι κι όλοι μας γαμήσανε την πόλη*, πολλές φορές, πολύ λίγοι άνθρωποι μπορούν να κάνουν πολύ μεγάλο κακό σε ένα σύνολο: «ήμασταν κι εμείς όλο χαρά, που στην πόλη μας θα γινόταν η μεγάλη καλλιτεχνική έκθεση, όμως πέντε κώλοι όλοι κι όλοι μας γαμήσανε την πόλη, γιατί οι διοργανωτές τα 'καναν μούσκεμα και μας ρεζίλεψαν»·
- *πετάει κώλο*, (στη γλώσσα των μηχανόβιων ή των οδηγών αγωνιστικών αυτοκινήτων) το μειονέκτημα μοτοσυκλέτας ή αυτοκινήτου να γλιστράει ο πίσω τροχός ή οι πίσω τροχοί προς το έξω μέρος της στροφής: «στις στροφές κόβω ταχύτητα, γιατί πετάει κώλο»·
- *πετώ κώλο ή πετώ κώλους*, χοντραίνω, παχαίνω, ιδίως στην περιφέρειά μου: «πρέπει να κάνω δίαιτα, γιατί άρχισα να πετώ κώλους»·
- *πήρε ο κώλος μου φωτιά ή πήρε φωτιά ο κώλος μου*, κινούμαι ασταμάτητα για να διεκπεραιώσω επείγουσες δουλειές ή υποθέσεις: «έπρεπε να καλύψω μια επιταγή και πήρε ο κώλος μου φωτιά απ' τον έναν στον άλλον, μέχρι να βρω τα λεφτά»·
- *πήρε ο κώλος του αέρα ή πήρε αέρα ο κώλος του*, **α.** απόκτησε θάρρος, οικειότητα: «του φερθήκαμε φιλικά και πήρε ο κώλος του αέρα». **β.** ενθουσιάστηκε από κάποια επιτυχία του και νομίζει πως μπορεί να κατορθώσει δύσκολα πράγματα: «επειδή πήγε κάπως καλά η δουλειά που έκανε, πήρε ο κώλος του αέρα και θέλει να χτίσει εργοστάσιο»·
- *πιάνει μπαρμπούνια με τον κώλο*, είναι πάρα πολύ τυχερός: «ό,τι δουλειά να κάνει αυτός ο άνθρωπος πετυχαίνει, γιατί πιάνει μπαρμπούνια με τον κώλο»·
- *πιάστηκε ο κώλος μου*, μούδιασε ύστερα από πολύωρο καθιστό στην ίδια θέση: «κάθομαι δυο ώρες συνέχεια σ' αυτή τη θέση και πιάστηκε ο κώλος μου»·
- *πότε ο Γιάννης δεν μπορεί, πότε ο κώλος του πονεί*, βλ. λ. [Γιάννης](#)·
- *που να χτυπάς τον κώλο σου! ή που να χτυπάς τον κώλο σου κάτω! ή που να χτυπάς τον κώλο σου καταγής!* κατηγορηματική έκφραση που επιτείνει την άρνησή μας: «που να χτυπάς τον κώλο σου, δε θα σου δώσω τα λεφτά που σου χρειάζονται! || δε θα 'ρθω να σε βοηθήσω, που να χτυπάς τον κώλο σου κάτω!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *μωρέ* και κλείνει με το *όσο θες ή το όσο θέλεις*·
- *προσέχω τον κώλο μου*, βλ. φρ. *φυλάω τον κώλο μου*·
- *σαν πολύ αέρα πήρε ο κώλος σου! ή σαν πολύ αέρα δεν πήρε ο κώλος σου;* **α.** ειρωνική ή επιθετική έκφραση σε άτομο που απόκτησε αδικαιολόγητα θάρρος, οικειότητα: «για κάτσε καλά, γιατί σαν πολύ αέρα πήρε ο κώλος σου!». **β.** ειρωνική έκφραση σε άτομο που λόγω κάποιας πρόσφατης επιτυχίας του νομίζει πως μπορεί να κατορθώσει δύσκολα πράγματα: «κοίτα τη δουλειά σου που πάει καλά κι άσε τα μεγάλα ανοίγματα, γιατί σαν πολύ αέρα πήρε ο κώλος σου!». Συνήθως, άλλοτε μετά το *αέρα* της φρ. και άλλοτε μετά το τέλος της φρ. ακολουθεί το *μου φαίνεται*·
- *σε ξένο κώλο, σαράντα δεκανίκια*, βλ. λ. [δεκανίκι](#)·
- *σκίζω κώλους*, έχω μεγάλες επιτυχίες: «απ' τη μέρα που μου 'πεσε το λαχείο, σκίζω κώλους»·
- *σκουλήκια έχει ο κώλος σου;* βλ. λ. [σκουλήκι](#)·

- σκουλήκια έχει ο κώλος του, βλ. λ. [σκουλήκι](#).
- στήνω κώλο, κάνω σοβαρές υποχωρήσεις, δίνω υπερβολικά ανταλλάγματα για να πετύχω κάτι: «έστησα κώλο στο διευθυντή για να πάρω την υπογραφή του»· βλ. και φρ. *δίνω κώλο*.
- στοιχηματίζω τον κώλο μου, είμαι απόλυτα βέβαιος για κάτι: «στοιχηματίζω τον κώλο μου πως θα 'ρθει και θα σου ζητήσει συγνώμη». Από το ότι είναι πολύ υποτιμητικό σε έναν άντρα να υποστεί τη σεξουαλική πράξη αν χάσει το στοίχημα·
- στον κώλο μου θα μπει! αδιαφορώ για την κακή ή άστοχη ενέργεια κάποιου, από τη στιγμή που οι συνέπειες θα είναι αποκλειστικά σε βάρος του: «τι με νοιάζει αν παρακινεί τους άλλους να κάνουν κοπάνα, στον κώλο μου θα μπει!». Συνήθως της φρ. προτάσσεται το *μήπως* ή το *σάματις*. Το υπονοούμενο είναι το πέος·
- στρώνω κώλο, **α.** δεν κάνω τίποτα, τεμπελιάζω: «κάθε Σαββατοκύριακο στρώνω κώλο στο σπίτι και το φαριστιέμα». **β.** παχαίνω: «όλο το καλοκαίρι καθισό, φαγητό και ύπνο, έστρωσα κώλο»·
- στρώνω τον κώλο μου, ασχολούμαι επίμονα με κάτι, συγκεντρώνω όλες τις δυνάμεις μου, όλη την ενεργητικότητά μου για να πετύχω κάτι: «κάθε φορά που έχω εξετάσεις, στρώνω τον κώλο μου στο διάβασμα»·
- στρώνω τον κώλο μου στη δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#).
- σφίξε τον κώλο σου, προτροπή σε κάποιον να προσπαθήσει πολύ, προκειμένου να πετύχει κάτι: «αφού θέλεις τόσο πολύ να πάρεις το πτυχίο σου, σφίξε τον κώλο σου»·
- τ' όνομά του μεγάλο κι ο κώλος του αδειανός, βλ. λ. *όνομα*.
- τα θέλει ο κώλος σου! βλ. συνηθέστ. *τα θέλει το κωλαράκι σου!* λ. *κωλαράκι*.
- τα 'κανε σαν τον κώλο του, **α.** απέτυχε εντελώς να φέρει σε πέρας μια δουλειά ή μια υπόθεση: «πήγε δήθεν να τους συμφιλιώσει και τα 'κανε σαν τον κώλο του». **β.** έκανε πολύ κακότεχνη δουλειά: «του 'δωσα να κάνει κάτι σχέδια και τα 'κανε σαν τον κώλο του»·
- τα κάνω κώλο(ς) αποτυχαίνω εντελώς σε μια δουλειά ή σε μια υπόθεση: «είπα να βοηθήσω κι εγώ, αλλά τα 'κανα κώλο»·
- τα μεταξωτά βρακιά θέλουν κι επιδέξιους κώλους, βλ. λ. [βρακί](#).
- της μάνας σου (της αδερφής σου, της γιαγιάς σου, της θείας σου) ο κώλος, **α.** έκφραση έντονης αμφισβήτησης στα λεγόμενα κάποιου: «της γιαγιάς σου ο κώλος, που έγιναν τα πράγματα έτσι». **β.** εκστομίζεται και ως βρισιά·
- τι λέει ο κώλος σου! βλ. φρ. *τι λέει το κωλαράκι σου!* λ. *κωλαράκι*.
- το 'κανα κώλο(ς), (για μηχανήματα) το κατάστρεψα: «μου 'δωσε τ' αυτοκίνητό του για μια μέρα και το 'κανα κώλος»·
- το κάνει απ' τον κώλο, **α.** (και για τα δυο φύλα) δέχεται να υποστεί τη σεξουαλική πράξη ή συνηθίζει να δέχεται τη σεξουαλική πράξη από πίσω: «δεν το περίμενε κανένας πως τέτοιος άντρας θα μπορούσε να το κάνει απ' τον κώλο || το κάνει απ' τον κώλο, γιατί κρατάει την παρθενιά της για την τιμή του αντρού της». **β.** ο άντρας για τον οποίο γίνεται λόγος, συνηθίζει να επιβάλλει τη σεξουαλική πράξη από πίσω: «το μόνο που τον ενδιαφέρει είναι να το κάνει απ' τον κώλο»·
- τον βγάζω σβέρκο κώλο, βλ. λ. [σβέρκος](#).
- τον διώχνω σβέρκο κώλο, βλ. λ. [σβέρκος](#).

- τον κώλο βάζεις μάγειρα; Σκατά σου μαγειρεύει, ανάλογα με το ποιόν του ανθρώπου ή τις γνώσεις του είναι και τα έργα του: «πρόσεξε ποιους θα διαλέξεις για συνεργάτες σου, γιατί τον κώλο βάζεις μάγειρα; Σκατά σου μαγειρεύει»·
- τον κώλο μου μυρίστε! ειρωνική, κοροϊδευτική ή απάντηση αδιαφορίας σε κάποιον που μας ρωτάει με το ορίστε επειδή δεν άκουσε ή δεν κατάλαβε κάτι που του είπαμε·
- τον κώλο σου κάτω να χτυπάς! ή τον κώλο σου να χτυπάς κάτω! βλ. φρ. που να χτυπάς τον κώλο σου(!)·
- τον (την, το) παίρνει από τον κώλο (ενν. τον πούτσο, τον ψώλο, την πούτσα, την ψωλή, το πέος, το καυλί), (και για τα δυο φύλα) δέχεται να υποστεί τη σεξουαλική πράξη από πίσω: «αν είναι δυνατόν ένα τόσο ωραίο παιδί να τον παίρνει απ' τον κώλο! || δεν τον νοιάζει αν είναι ασχημούλα η γυναίκα, αρκεί να τον παίρνει απ' τον κώλο»·
- τον πέρασε απ' τον κώλο του βελονιού ή τον πέρασε απ' του βελονιού τον κώλο, τον καταξεφτίλισε: «τον είχε μεγάλο άχτι και μόλις τον συνάντησε τον πέρασε απ' τον κώλο του βελονιού»·
- τον πετώ σβέρκο κώλο, βλ. λ. [σβέρκος](#)·
- τον Τούρκο φίλευε, τον κώλο σου φύλαγε, βλ. λ. [Τούρκος](#)·
- τον τρώει ο κώλος (του), **α.** του έχει γίνει έμμονη ιδέα να κάνει κάτι που υπάρχει περίπτωση να έχει αρνητικές συνέπειες σε βάρος του: «κέρδισε κάτι λεφτά στο λαχείο και τον τρώει ο κώλος του να πάει να παίξει στο καζίνο». **β.** με τον τρόπο που ενεργεί ή συμπεριφέρεται, είναι σαν να επιδιώκει να πάθει κάτι κακό: «πες του να καθίσει φρόνιμα και να πάψει να μ' ενοχλεί, γιατί τον τρώει ο κώλος του». Πολλές φορές η φρ. κλείνει με το μου φαίνεται·
- του άνοιξα τον κώλο, του επέβαλα τη σεξουαλική πράξη από πίσω και, κατ' επέκταση, τον ξευτέλισα, τον τιμώρησα σκληρά: «δεν είναι τόσο άντρας όσο νομίζεις, γιατί προχθές βράδυ του άνοιξα τον κώλο || τον είχα τόσο άχτι, που με την πρώτη ευκαιρία του άνοιξα τον κώλο»·
- του βάζω νέφτι στον κώλο, βλ. λ. νέφτι·
- του βγάζω τον κώλο, βλ. συνηθέστ. του βγάζω τον πάτο, λ. πάτος·
- του βγάζω τον κώλο απ' έξω (απ' όξω), βλ. συνηθέστ. του βγάζω τον πάτο απ' έξω (απ' όξω), λ. πάτος·
- του γαμώ τον κώλο, **α.** τον κατεξεφτιλίζω, τον καταντροπιάζω: «τον έπιασε μπροστά στον κόσμο και του γάμησε τον κώλο». **β.** τον τιμωρώ σκληρά, τον δέρνω άγρια και, κατ' επέκταση, τον κατανικώ: «μόλις γύρισε μεθυσμένος στο σπίτι, τον έπιασε ο πατέρας του και του γάμησε τον κώλο || τον άρπαξε στα χέρια του και του γάμησε τον κώλο». **γ.** εκστομίζεται και ως βρισιά. Για συνών. βλ. φρ. του γαμώ τα καντήλια, λ. γαμώ·
- του έσκισε τον κώλο, βλ. συνηθέστ. του ξέσκισε τον κώλο·
- του καλογυναικά η γυναίκα απ' τον κώλο φαίνεται, βλ. λ. [γυναίκα](#)·
- του 'κανα τον κώλο να! βλ. συνηθέστ. φρ. του 'κανα τη σούφρα να! λ. σούφρα·
- του 'κανα τον κώλο φιλιστρίνι, του επέβαλα αλλεπάλληλες φορές τη σεξουαλική πράξη από πίσω και, κατ' επέκταση, τον καταβασάνισα, τον καταταλαιπώρησα: «του ανέθεσα την πιο δύσκολη δουλειά του εργοστασίου και του 'κανα τον κώλο φιλιστρίνι»·
- του κόβω τον κώλο, τον τιμωρώ σκληρά, παραδειγματικά: «αφού δεν έπαιρνε από λόγια, του 'κοψε κι αυτός τον κώλο για να μάθει άλλη φορά ν' ακούει»·
- του κώλου, (για πράγματα ή θεάματα) που δεν έχει καθόλου αξία, ποιότητα, που είναι ελεεινό: «αγόρασε ένα

αυτοκίνητο του κώλου || είδαμε ένα έργο του κώλου»·

- του κώλου δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- του κώλου τα εννιάμερα! αηδίες, ανοησίες, βλακείες: «αυτά που λες είναι του κώλου τα εννιάμερα!»·

- του (της) ξέσκισε τον κώλο, **α.** του (της) επέβαλε βίαια τη σεξουαλική πράξη από πίσω και, κατ' επέκταση, τον τιμώρησε σκληρά, παραδειγματικά: «μόλις έμαθε ο διευθυντής του πως έκανε πάλι κοπάνα, του ξέσκισε τον κώλο». **β.** τον (την) καταξεφτίλισε: «επειδή έμαθε πως συνέχια τον κατηγορούσε, τον έπιασε μπροστά στον κόσμο και του ξέσκισε τον κώλο». Πολλές φορές, συνοδεύεται από παράλληλη χειρονομία με τα δυο χέρια να ξεκινούν από το ύψος του στομαχιού και να κινούνται απομακρυνόμενα νευρικά το ένα από το άλλο, σαν να ξεσκίζουν κάποιο ύφασμα. Συνών. του (της) ξέσκισε τα βάρδουλα / του (της) ξέσκισε τα κωλοβάρδουλα / του (της) ξέσκισε τον πάτο·

- του 'πιασα τον κώλο, **α.** τον εξαπάτησα, τον κορόιδεψα: «περνιόταν για έξυπνος, αλλά του 'πιασα τον κώλο κι ησύχασε». **β.** τον υποχρέωσα να πληρώσει για αγορά ή για διασκέδαση, που του πρόσφερα, ποσό πολύ μεγαλύτερο από το κανονικό: «ήρθε στο μαγαζί να διασκεδάσει ο τάδε βιομήχανος με την παρέα του κι όταν μου ζήτησε το λογαριασμό, του 'πιασα τον κώλο»·

- του 'ρθε τ' αβγό στον κώλο, βλ. λ. [αβγό](#)·

- τους ξεσκίσαμε τον κώλο, (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου) τους κατανικήσαμε, τους διασύραμε: «έπιασε τέτοιο παιχνίδι η ομάδα μας, που τους ξεσκίσαμε τον κώλο». Πολλές φορές, συνοδεύεται από παράλληλη χειρονομία με τα δυο χέρια να ξεκινούν από το ύψος του στομαχιού και να κινούνται απομακρυνόμενα νευρικά το ένα από το άλλο, σαν να ξεσκίζουν κάποιο ύφασμα. Συνών. τους ξεσκίσαμε τα βάρδουλα / τους ξεσκίσαμε τα κωλοβάρδουλα / τους ξεσκίσαμε τον πάτο·

- τους σκίσαμε τον κώλο, βλ. συνηθέστ. τους ξεσκίσαμε τον κώλο·

- τρίβω τον κώλο μου, αδιαφορώ, δε με νοιάζει: «εμείς προσπαθούμε να βρούμε έναν τρόπο να σε βολέψουμε σε κάποια δουλειά κι εσύ τρίβεις τον κώλο του»·

- τσούζει ο κώλος μου, ταλαιπωρούμαι, υποφέρω: «έτσουξε ο κώλος μου μέχρι να τελειώσω αυτή τη δουλειά»·

- φάε στόμα, χέσε κώλο! λέγεται για κάποιον που έχει το μυαλό του συνέχεια στο φαγητό, που είναι μεγάλος φαγάς: «δεν κάνει άλλη δουλειά όλη τη μέρα παρά φάε στόμα, χέσε κώλο!»·

- φιλώ κώλους, βλ. συνηθέστ. φιλώ κατουρημένες ποδιές, λ. ποδιά·

- φυλάω τον κώλο μου, προσέχω πάρα πολύ, παίρνω τα κατάλληλα μέτρα για να μην πάθω κάτι κακό: «να δεις πώς φυλάει τον κώλο του, απ' τη μέρα που του την έφερε ο καλύτερος φίλος του!»·

- χέζει με ξένο κώλο, ενεργεί με τη βοήθεια αλλοιού: «δεν είναι άξιος άνθρωπος, γιατί χέζει με ξένο κώλο»·

- χίλιες ξυλιές σε ξένο κώλο δεν πονάνε, βλ. λ. [ξυλιά](#)·

- χίλιες ξυλιές σε ξένο κώλο, πόσες παράδες κάνουν; βλ. λ. [ξυλιά](#)·

- χώσ' τα στον κώλο σου (ενν. τα λεφτά), **α.** ειρωνική ή επιθετική έκφραση σε κάποιον που επιχειρεί να μας δωροδοκήσει με ένα ποσό ή που μας επιδεικνύει τα λεφτά του. **β.** απαξιωτική έκφραση για απαράδεκτα μικρό ποσό που μας δίνεται για κάποια δουλειά ή εκδούλευση·

- χώσ' το στον κώλο σου (ενν. το πράγμα που κρατάς), **α.** ειρωνική απάντηση ή απάντηση αδιαφορίας στην ερώτηση κάποιου τι να κάνει κάποιο πράγμα, από τη στιγμή που του είναι άχρηστο ή από τη στιγμή που του το δώσαμε σε χρόνο που πια δεν το χρειάζεται. **β.** ειρωνική ή επιθετική έκφραση σε κάποιον που επιχειρεί να μας

δωροδοκήσει με κάποιο πράγμα·

- *ως και τον κώλο μου γάμησα, έχω άπειρες εμπειρίες στη ζωή μου: «εμένα μη μου κάνεις τον έξυπνο, γιατί στην ηλικία που βρίσκομαι, αγόρι μου, ως και τον κώλο μου γάμησα».*

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας